

Memorandum

Toetreding Green Deal eiwitrijke gewassen

Datum 26-09-2024
Documentnummer UTSP-1948010183-8908
Van Mirjam Sterk
Aan Provinciale Staten

Provincie Utrecht sluit aan bij de Green Deal Eiwitrijke gewassen. Hiermee onderstreept de provincie Utrecht het belang van het eten van meer eiwitrijke gewassen van Nederlandse bodem en dat er gezamenlijk wordt toegewerkt naar de opschaling van de Nederlandse teelt en verwerking van eiwitrijke gewassen, primair bestemd voor humane consumptie. Dit is in lijn met de ambities vanuit de Voedselagenda.

Met de Voedselagenda richt de provincie zich op het versterken van korte, regionale voedselketens en het bevorderen van de consumptie van gezond en duurzaam voedsel in de provincie. Onder consumptie van duurzaam voedsel wordt ook meegenomen het stimuleren van meer plantaardig voedsel.

Green deal eiwitrijke gewassen

De Green Deal eiwitrijke gewassen, nu bekend als Bean Deal, is op 14 juli 2022 ondertekend door 56 organisaties, samen de hele keten dekkend. Doel van de Bean Deal is opschaling van de Nederlandse teelt en verwerking van eiwitrijke gewassen, primair bestemd voor humane consumptie, met een focus op stikstofbindende vlinderbloemigen. Op dit moment hebben negen provincies de Bean Deal ondertekend waaronder Overijssel, Gelderland, Flevoland, Noord-Brabant, Zeeland, Noord-Holland, Groningen, Limburg en Drenthe. Provincie Zuid-Holland was sinds vorig jaar aspirant-deelnemer en heeft inmiddels de Bean Deal ondertekend en is daarmee inmiddels formeel deelnemer. Naast de provincies hebben ook een heleboel bedrijven en kennisorganisaties en stichtingen de deal ondertekend. De acties en inspanningen zijn apart benoemd voor Rijksoverheid & Regionale overheden en de ketenpartijen. De "Bean Deal" is dan ook een vorm waarin de inspanning van diverse partijen in de gehele keten, van boeren, cateraars, en van veredelaars tot aan kennisinstellingen en de overheid, gebundeld wordt.

Doel van deze Green Deal is opschaling van de Nederlandse teelt en verwerking van eiwitrijke gewassen, primair bestemd voor humane consumptie, met een focus op stikstofbindende vlinderbloemigen. Vlinderbloemigen zoals veldbonen, lupine, soja, kidneybonen en bruine bonen worden, gezien hun stikstofbindende eigenschappen, bestempeld als de 'motor achter de kringlooplandbouw'. Naast besparing op kunstmest biedt de teelt voordelen voor de biodiversiteit en bodemkwaliteit en past het goed in de gewasrotatie in Nederland. Daarbij moet gezegd worden dat er ook andere gewassen zijn zoals onder andere granen die deze meerwaarde geven. In de praktijk is de opschaling van de teelt van vlinderbloemigen echter nog weerbarstig gebleken, omdat de opbrengst nog niet voldoende robuust is en de veredeling en het verdienmodel achterblijven bij dat van meer traditionele teelten. De Green Deal heeft als doel in gezamenlijkheid bij te dragen aan het slechten van deze barrières.

Inzoomend op wat er van de provincies gevraagd wordt, en waar de meeste acties op liggen, gaat het om de teelt, de verwerking en de productontwikkeling van eiwitrijke gewassen. Consumptie is ook onderdeel van het geheel, aangezien voor het opbouwen en professionaliseren van de keten het ook van belang is dat de

vraagkant gestimuleerd wordt. Wat betreft het laatste punt kan de provincie Utrecht hier goed een bijdrage aan leveren. Dit wordt momenteel opgepakt binnen het project lokale en duurzame voedseldeals binnen de Voedselagenda. Hiermee wordt beoogd om de vraag naar lokaal en duurzaam voedsel te stimuleren doordat organisaties zich actief uitspreken om meer lokaal en duurzaam voedsel in te kopen wat leidt tot structurele afnameafspraken. Binnen het convenant Lokale en Duurzame Voedselketens "Samen eten we provincie Utrecht mooier" is er ook een doelstelling opgenomen wat betreft het eten van meer plantaardig eiwit. Hierin wordt een verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitten in het voedselaanbod nagestreefd van minimaal 50% plantaardig.